Ч. 290. Неділя 31 грудня 1895 (12 січня 1896). Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45

Поодиноке число 3 кр.

Запросини до Передплати.

Кінчимо пятий рік нашого видавництва і за кілька днів розпічнемо шестий. Здає ся нам, що не потребуємо перед дотеперішними нашими читателями розвивати нашої проґрами. бо она їм добре звістна. Не потребують того й нові, бо коли схотять познакомити ся близше з нашою часописию, то змиркують, що нашою цілию єсть лиш трудити ся щиро для добра нашого народу, служити руско-народній справі і добру краю та держави. То була, єсть і буде наша провідна гадка.

На одно лиш хочемо звернути увагу наших читателів. Просьвіта народу то справа у всїх народів важна, а у нас найважнїйша. Але просьвіти не треба так понимати, що она потрібна лиш для чоловіка на низькім степени образованя; і більше образований чоловік потребує образованя, розуміє ся ще більшого як має. А многим образованим людем, киненим в заколот житя, не стає нераз і часу і можности удержувати своє образованє на висоті часу. В таких случаях бувають для них великою помочию лиш часописи. Отже ми постановили собі і в сїм напрямі служити нашим читателям і для того будемо старати ся систематично подавати відомости зі всяких галузий науки, а при тім звертати увагу особливо на такі, котрі мають безпосередно вагу для житя практичного, а будемо старати ся подавати їх в той спосіб, щоби вдоволяли не лиш бажаням висше образованих, але приносили хосен і менше образованим і так вводили їх в круги людий сьвітлих. На добір повістий будемо як і доси звертати як найбільшу вагу.

Услівя передплати „Народної Часописи“ позістають ті самі, що доси.

Передплачувати можна:

У Львові: в бюрі дневників Людвика Пльона ул. Кароля Людвика ч. 9.

На провінциї в ц. к. Староствах.

Передплата	на цілий рік	2 зр.	40 кр.
„	„ пів року	1 „	20 „
„	„ чверть року	— „	60 „
„	„ місячно	— „	20 „

Поодиноке число: **1** кр.

Хто хоче, щоби єму посилати „Народну Часопись“ **почтою,** мусить прислати передплату до Адмінїстрациї „Ґазети Львівскої“:

на цілий рік	5 зр.	40 кр.
„ пів року	2 „	70 „
„ чверть року	1 „	35 „
„ місячно	— „	40 „

Поодиноке число: **3** кр.

Соймъ краєвий.

В доповненю до справозданя з засїданя соймового з дня 9 січня, подаємо ще слїдуючі важнїйші справи:

Пос. Вуйцїк мотивував своє внесенє в справі обвалованя Висли в краківскім повітї. По сїм наступило перше читанє внесеня пос. д'Абанкурта в справі належитостий за доручуванє ухвал судових. Пос. д'Абанкур домагав ся в своїм внесеню ухваленя завізваня правительства, щоби оно: 1) в як найблизшім часї предложило в Радї державній закон, зміняючий постанови §. 21 розпорядженя мінїстерства справ внутрішних, справедливости і скарбу з 1854 р. і §. 2 розпорядженя тихже мінїстерств з 1858 р. в той спосіб, що зносить ся оплату за доручуваня судові в сумі по $17\frac{1}{2}$ кр. доси побираній і що доручуваня в справах цивільних мають бути безплатні; — 2) щоби рівночасно предложило закон. зміняючий постанови §. 380 поступованя карного в той спосіб, що жалоби в справах карних о провини з §. 487 до 497 з. к. мають бути заосмотрювані відповідним штемплем, маючим установити ся в дорозї розпорядженя і що доходом тих оплат штемплевих мають покривати ся видатки на удержанє післанцїв судових. — Внесенє передано комісиї правничій.

Внесенє пос. Скалковского в справі змін в орґанїзациї Банку австро-угорского передано комісиї банковій. — Внесенє посла Фрухтмана в справі писарів громадских передано комісиї громадскій. — Внесенє пос. Жардецкого в справі реформи закона дорогового передано комісиї дороговій.

ЧАС І ЄГО ПОДІЛ.

Все їде, все минає, — і краю не має,
Куди-ж воно ділось? Відкіля взялось?
І дурень і мудрий нічого не знає.
Живе, умирає...

Шевченко.

Все їде, все минає! — І знову добігає конець одного року. Настане ще другий і третий, а за пятим скінчить ся і теперішнє столїтє. За пять лїт, коли дочекаємо, будемо жити вже в двайцятім столїтю. І знову будемо так само нарікати на злі часі, а тужити за давними, гадками будемо вертати до теперішних часів і вихвалювати їх, хоч як они нам тепер може надоїли. А лїта будуть так само минати, як минали. Вимруть старі поколїня, настануть нові; на сьвіті змінить ся не одно але час позістане все той сам, однаковий, вічний, безконечний.

Нарікаємо на часи або иноді, хоч дуже рідко, і вихвалюємо їх, але при тім забуваємо завсїгди на то, що часи в нічім тут не винуваті. Час не може бути ні злий ні добрий, він все однаковий і не підпадає ніякій зміні, а зміняють ся хиба лиш обставини, серед яких живемо. Бо що-ж єсть час? Час то хиба лиш — так можна би сказати — хвилинка з вічности. А що єсть вічність? Тут вже лежить заслона не лиш перед нашими очами, але й перед нашим духом — то щось такого, чому нема ні початку ні кінця. Подумаймо собі що наше житє не тревало би довше, як лиш від всходу до заходу сонця, значить ся лиш кілька годин. Година житя була би для нас тогди більше як тим, чим єсть нинї рік. Цїлі поколїня, що родились би за дня і за дня умирали, не мали би й понятя о тім, що єсть ще якась ніч, а тим, котрих за житя заскочилаби ніч, здавалось би, що настає вже конець сьвіта, що настає темрява і холод, від котрого все мусить погибнути. Противно-ж хто уродивби ся за ночи, а єго за житя заскочив день, думавби знов, що в якийсь инший спосіб настає конець сьвіта; у всходячім сонци видїв би він знак, що сьвіт зачинає горіти. Так само було би, коли-б наше житє тревало всего лиш кілька місяців. Цїлі поколїня людий, що родились би в лїтї і в лїтї умирали, немали би її понятя о тім, що може бути і якась зима, а коли-б наставала зима, було би то для людий нечуваною катастрофою на сьвіті, о котрій, що єї би перебули, розповідали би певно з більшим дивом як ми тепер о сьвітовій потопі.

Як видимо із сего, понятя чоловіка о всїляких змінах на сьвіті вяжуть ся тїсно з довготою єго житя, а ту довготу знову пізнає він аж тогди, коли порівнує єї з тими змінами на сьвіті, котрі постійно і в певнім порядку по собі наступають. До таких змін належать день і ніч та пори року. Ті зміни отже викликали в чоловіцї понятє часу, або иншими словами: час єсть лиш від тогди, від коли чоловік, і буде доти, доки людий стане; поза тим нічого більше, лиш безконечна вічність.

Річ зовсїм понятна, що причину тих постійних змін на нашій земли мусїли люди конче шукати не деинде, як лиш в тих великих сьвітилах на небі, котрі вже самою величиною і своїм сьвітлом вказували на то, що земля стоїть з ними в якійсь звязи. Поділ часу розпочав ся отже від ходу сонця і місяця. Поділ часу на день і ніч був зовсїм природний і сам насував ся: єго не треба було видумувати, не треба було єго доходити. І стало ся сьвітло і був день — сказано в сьвятім письмі старого завіта. Поділ часу на місяці і роки був вже труднїйший. Тут вже треба було добре слїдити за тими змінами, які видимо по місяци і сонци. Зміни місяця впадають далеко скорше в очи, як — скажім так — зміни сонця. Поділ часу на місяці мусїв отже бути скорший, як поділ часу на роки. Сей послїдний поділ мусїв аж тогди наступити, коли люди добре переконали ся, що всї зміни місяця наступають по собі в тім самім порядку знову, що перше. В той спосіб витворило ся понятє місячного року. Вавилонцї були перші, котрі вже майже на 2000 лїт перед Хр. обчислили докладно, кілько днів потреба, щоби місяць перейшов всї свої зміни; они обчислили також, кілько разів мусять наступати по собі всї ті зміни разом, щоби проминули пори року, значить ся, ті зміни на земли які викликує сонце. Вавилонцї перші поділили час

Слїдувало перше читане внесеня пос. Криштофовича в справі вандрівної науки і специяльних курсів рільництва. Внескодавець домагав ся порученя Видїлови краєвому: 1) Щоби перевів орґанїзацию вандрівної науки і уняв єї в якусь систему так, щоби краєві учителї вандрівні і визначені зі сторони поодиноких товариств господарских могли дїлати після проґрами установленої з гори, і щоби в тій цїли склинкували щорічні конференциї для уложеня подрібних плянів дїяльности як для учителїв вандрівних так і для люстраторів господарств селяньских. — 2) Щоби взяв під розваґу а евентуально завів курси зі всїляких частий рільництва, именно же курси вакацийні для учителїв народних. — 3) Щоби завів переговори з ц. к. правительством що-до покошеня коштів устроюваня специяльних курсів. — Внесене передано комісиї господарства краєвого.

З порядку дневного мав слїдувати вибір комісиї еміґрацийної з 15 членів. Пос. Менциньский звернув увагу Палати на то, що в пропонциї складу тої комісиї знаходять ся імена личностий, котрі не проживають в сторонах, де ширить ся горячка еміґрацийна і не можуть знати відносин. Бесїдник вносив длятого, щоби вибір тої комісиї відрочено до слїдуючого засїданя. — Палата приняла се внесене.

З порядку дневного удїлено концесий митових на 5 лїт між иншими: Радї повітовій в Перемишлянах на дорозї повітовій Глиняни-Задвіре; — Радї пов. в Городку на дорозї пов. зі Страдча до Мшани; — Радї пов. в Раві на дорозї пов. Рава-Угнів; — Радї пов. в Борщеві на дорозї пов. Усте бискупє-Озеряни; — Видїлови пов. в Сокали від мосту в Сокали на Бузї; — Видїлови пов. в Чорткові на дорозї громадскій Джурин-Базар; — Видїлови пов. в Скалатї на дорозї громадскій Грималів-Товсте; — обшарови двірскому в Ульвівку пов. сокальского від перевозу на Бузї; — обшарови двірскому в Спасі пов. староміского від мосту на Днїстрі в Спасі.

Пос. Стила інтерпелював в справі заборони віч в Грибові, Березові і Кольбушевій. — Пос. Крамарчик і тов. ставили внесене, щоби завізвати правительство, аби оно предложило проєкт знесеня институций нотарів в Галичинї, а на їх місце установило при кождім судї нову посаду ад'юнкта судового, котрий би з уряду залагоджував пертрактациї спадкові і сповняв аґенди нотарів. — Пос. Кремза інтерпелював в справі незаконного переведеня лїцитациї поляваня в Ципранцї пов. мілецкого, а Бойко в справі аґітациї урядників Видїлів повітових при виборах.

На тім закінчено засїданє.

Перегляд полїтичний.

Вчера розпочав буковиньский сойм свої наради. Пос. Тиміньский поставив пильне внесене, після котрого ученики у всїх школах середних на Буковинї мали би учити ся обовязково крім нїмецкого язика ще й одного языка краєвого, руского або румуньского, після власного вибору.

В ческім соймі відбував ся вчера дальший вибір комісий. Пос. ґр. Букоа заявив іменем куриї більшої посїлости, що він поставив своє посередне внесене що-до способу вибору комісий припускаючи, що обі другі куриї вже при виборах з куриї будуть увзгляднити обі народности. Однакож одна партия того не додержала і він просить для того поясненя того. На то відповів пос. Ліпперт іменем нїмецкого клюбу, що клюб на своїм зборі внаслїдок непорозуміня увзгляднив самих своїх кандидатів. Демонстрациї або якоїсь оскорби не мав нїхто на думцї і при найблизшій нагодї зло буде направлене. — Пос. Енґел заявив іменем Молодочехів, що его клюб приймає се поясненє до відомости, але ухвала клюбу не може бути змінена; однакож знайде ся, щоби при найблизшій нагодї вдоволити всї партиї. По сім відбували ся дальші вибори і Чехи вибирали з куриї міст і громад сїльских лиш Чехів, але при виборах з цїлого сойму діставали Нїмцї при помочи послів з більшої посїлости тільки голосів, кілько в куриях стратили і тим способом удержано рівність голосів в комісиях для курий і обох народностий.

Справа трансвальска здаєсь притихла лиш на око, але тихцем не стратила ще свого грізного характеру. Запотувати тут потреба чутку, що Нїмеччина мала обовязати ся дати Бурам воєнну поміч на случай потреби, і в тім мабуть причина, що нїмецкий корабель воєнний, як доносить нинїшна телєґрама, приплив вже до портуґальского побережа в полудневій Африцї. Зачувати також, що Нїмеччина порозумїває ся в сїй справі з Росиєю і що амбасадор нїмецкий кн. Радолин вернувши до Петербурга привіз якесь письмо від цїсаря Вільгельма до царя, котре має відносити ся до справи Трансвальскої. Росия мабуть носить ся з гадкою установленя свого конзуляту в Трансвалї. Тимчасом в Анґлїї росте страшенна ненависть до Нїмеччини і вже аж часописи взивають анґлїйску суспільність, щоби она за поступованє нїмецкого цїсаря не мстила ся на невинних людях.

Новинки.

Львів дня 11 січня 1896.

— З надходячим новим роком желаємо нашим В. Поваж. Читателям старим звичаєм всего добра. Звичай звичаєм; але коли-б так сповнила ся бодай сотна часть того, чого собі взаїмно желаємо в перший день року, то певно настав би рай на землї. А моглоби то стати ся бодай в маленькій части, коли-б кождий зважав на то, щоби меньше було слів а більше дїла.

— Преосьв. епископ Куїловский удїлив Товариству Руских Женщин в Станїславові дар 50 зр. Товариство Руских Женщин вже не перший раз користає з жертволюбности Преосьв. епископа.

— Кружок руских женщин Товариства педаґоґічного в Тернополи устроює дня 19 н. ст. січня 1896 в комнатах „Рускої Бесїди" в Тернополи вечерок вокальний з танцями. Комітет доложить всїх сил, щоби гостям час уприємнити. Між иншим постараєсь о власний буфет томболю і т. и. Початок о год. 8-ій. Вступ від особи 80 кр. Цїль вечерка приспорити товариству фондів.

— Презенту на опорожнену гр. кат. парохію надання цїсарского в Самборі надало ц. к. Намістництво о. Львови Щавиньскому пароxови в Старім містї.

Загальні збори членів Товариства „Просьвіта" відбудуть ся в пятницю дня 31 січня 1896 р. у Львові у великій сали „Народного Дому" з слїдуючим порядком дневним: 1. О годинї 10-ій рано відкрите зборів заступником голови товариства. — 2. Справозданє з дїяльности товариства за час від 1 січня 1894 р. до 31 грудня 1895 р. — 3. Справозданє комісиї контрольної і удїленє абсолюториї з веденя рахунків. — 4. Вибір тринайцяти членів і шістьох заступників головного Видїлу товариства. — 5. Вибір голови товариства. — 6. Вибір трех членів комісиї контрольної. — 7. Внесеня членів. — Справозданє з дїяльности товариства розсилає канцелярия товариства, а хто би з Вп. членів не одержав справозданя до 16 с. м., зволить внести рекламацию в канцеляриї товариства. — В день загальних зборів о годинї 8-ій рано відправить ся в Успеньскій церкві заупокійне богослуженє за бл. п. довголїтного голову товариства Омеляна Огоновского, як також за упокоївших ся членів товариства „Просьвіта", на котре запрошує ся Вп. членів товариства.

З армії. Підпоручниками в резерві именовані: Вол. Ничай при 15 полку, Емануїл Семака 41, Вол. Козакевич 41, Зеновій Коцистиньский 55 —

на місяцї і роки, і той подїл задержав ся аж до нинї, але вже значно улїпшений, докладнїйший.

Здаєсь навіть, що Вавилонцї перші надали назви місяцям. Місяцї у них називали ся: Нїзанну, Аіру, Сіманну, Дуцу, Абу, Улулу, Тішріту, Арахсамна, Кісліму, Тебіту, Шабату, Адару. Перший їх місяць, Нїзанну, ніби наш січень, зачинав ся в дуже глубокій старинї від весняного зрівнаня дня з ночию (21 марта). Але незадовго побачили они, що зміни місяця від тої пори зачинають посувати ся. Дванайцять місячних місяців вже їм не виставало до одного року і длятого они в деяких роках додавали ще тринайцятий місяць і то або ще другий Улулу або другий Адару. Вавилонцї були отже перші, що завели т. зв. переступні роки.

Що-ж стало ся причиною заведеня переступних років? Місяць потребує, щоби перейти всї свої зміни від нового до нового місяця 27 днїв, 7 год., 43 мін., 11 секунд, або пересїчно 29 днїв, 12 год., 14 мін. і 3 сек. Дванайцять таких місяців мають 354 днїв, 8 год., 48 мін. і 36 секунд. Тимчасом показує ся, що всї пори року або т. зв. сонїчний рік займають 365 днїв, 5 год., 48 мін. і 48 секунд; рахуючи рік після місяця, не стає ще більше як десять днїв. За яких три роки, стає отже місячний рік о цїлий місяць коротший і треба до року додати ще один місяць. Так було у Вавилонців, котрі, як сказано, перші зачали дїлити час на місяцї і роки.

Наша теперішна рахуба часу єсть вже далеко докладнїйша, але переступних років все-таки не можемо позбути ся, а то із слїдуючої простої причини. Земля потребує, щоби раз обібгла на своїй дорозї доокола сонця, 365 днїв, 5 годин, 48 мінут і 48 секунд. Час сей єсть найточнїйшим роком сонїчним. Але в щоденнім житю годї ще при кінци року дочисляти і тих 5 годин та кількадесять мін. і секунд і длятого їх пропускає ся в рахубі. Але з тих пропусканих що року годин, мінут і секунд робить ся по чотирох роках майже цїлий день. Юлїй Цезар поправляючи календар взяв замість тих 5 годин, 48 мін. і 48 секунд рівно 6 годин і постановив, щоби по чотирох роках додавати ще один день. Тим способом зробив він переступні роки.

Юлїй Цезар завів сей спосіб численя часу, або улїпшений календар в 46-ім роцї перед Рождеством Христовим. А що Римляни були панами цїлого тогди знаного сьвіта, то календар сей став всюди міродайним і задержав ся навіть з простої навички аж до наших часів. Русини, і богато християньских народів на всходї, як Болгари, Греки і т. д. держать ся все ще того т. зв. юліяньского календаря.

Але Юлїй Цезар взявши 5 годин 48 мін. і 48 секунд за рівно 6 годин, взяв за богато о 11 мін. і 14 секунд, бо календарский рік стає вже за чотири роки о 44 мінут довший, як дїйстний рік сонїчний, а за 400 лїт дають ті мінути вже 74 годин, 53 мінут і 20 секунд або трохи більше як три дни і календарский новий рік відбігає за той час від правдивого вже більше як о три дни. В наслїдок того новий рік мусїв би що раз дальше пересувати ся; за 800 лїт пересунув би ся він вже більше як о 6 днїв дальше, а за 1600 лїт аж о 12 і т. д. Вийшло би остаточно на таке, що новий рік після юліяньского календаря припав би колись на весну, відтак знов на лїто і т. д. В часї тридентиньского собору в 1583 р. була вже ріжниця більше як о 12 днїв, і о тілько відступило зрівнанє дня з ночею на перед, котре в часї нікейского собору в 525 р. припадало на 21 марта. Папа Григорий XIII наказав длятого в 1582 р. викинути 10 днїв по четвертім жовтни, котрий припадав на четвер, а зараз в пятницю не числити 5 але 15 жовтня. Єму розходило ся при тім о то, щоби тим способом задержати раз на завсїгди день 21 марта яко час зрівнаня дня з ночию. Він задержав і дальше додаванє одного дня більше що чотири роки, так само, як то зробив Юлїй Цезар, але що по 400 роках з надвижки наведеної повисше роблять ся знов три дни і їх треба десь подїти, то він постановив, що деякі роки, котрі мали би бути переступними, не мають ними бути, а то так: кождий сотковий рік, котрого два послїдні числа суть нулями, скоро не дасть ся подїлити без останка через 400 має бути роком звичайним. З того вийшло, що н. пр. роки 1600, 2000, 2400 суть переступними, як після юліяньского так і після григорияньского календаря, але вже роки 1700, 1800, 1900 суть після григорияньского календаря звичайними, а після юліяньского переступними.

У Римлян був звичай, що в переступнім роцї додавано один день до місяця лютого. Той звичай задержав ся і доси. Виходить тепер таке: В 1896 р. буде мати лютий після обох календарів, юліяньского або старого стиля, званого у нас також руским, і після григорияньского

при піхоті. Кадетами заступниками офіцирів: Мих. Сохацкий 90, Алекс. Кобиляньский 41, Орест Гандяк 10. Кадетами в резерві: Модест Коцюба 10, Мих. Тесля 30, Ром. Каміньский 30, Василь Бурдугос. Вас. Бережаньский 55. Ом. Лопушаньский 55, Мих. Боярский 60, Вол. Котриньский 24, Стефан Гринюк 58, Ів. Білик 58, Юл. Курилович 55, Вісовт Целеван 30.

— **Холєра.** Дня 9 січня було з попередних днів троє недужих на холеру, одно в Перемишли а двоє в Теребовли. Того дня занедужали дві особи, дві померли а три лишили ся в лїченю.

— **В справі еміґрациї** доносять урядово, що бразилїйске правительство вже рішучо здержало видаванє безплатних корабельних карт еміґрантам на переїзд з Дженови до Бразилїї.

— **З Бразилїйского раю**. Федорко Михаловский, молодий селянин з Клебанівки, збаражского повіта, виеміґрувавши враз з иншими до Бразилїї, надіслав з відтам до своїх родичів ось таке письмо: „Куритиба дня 1 грудня 1895. Найдорожші Родичі! Доношу Вам, що я щасливо переїхав через море до Бразилїї провінциї Парана, а було то 20 падолиста. Їхав ем цїлих пять тиждиїв і приїхав ем аж до міста Куритиба; і ті мої товариші, що разом зі мною їхали, пійшли дальше, ажь до Ріо де Жанейро, також до міста; там они дістануть пусті лїси по кавалкови $1/_4$ кільометра широкім а цїлий кільометр довгім, і мусять тії лїси корчувати й рубати, а заки дороблять ся кавалка хлїба, то їх і не стане. Хто чув що п. Федорович (Тадей Ф—вич, властитель Клебанівки — *Ред.)* казав, то є всьо правда, а тепер я Вас прошу, щоби жаден з Вас, мої братя, не їхав, бо марно пропадете. Моє щастє, що я жени з собою не брав, бо би того всего не пережила, бо тут в Бразилїї в день горячо, що годї видержати, а в ночи зимно; через дорогу трета часть людий вимерла, а з нашого села померла молодиця донька Ковальчукової. Тепер не знаю, що ся з нашими людьми діє; я працюю при зелїзници і молю Бога, аби-м міг гроший зібрати і до Вас вернути. Тепер моє поводженє дуже сумне, а здоровля я через половину стратив. Простїть менї, мої дорогі Родичі, що я Вас покинув: сьвіт мене аж тепер розуму научив, і ти, моя жено, не плач за мною; як Бог дасть здоровля, я верну в маю або в червню. Тут заробляю 3 мілї на день т. є. 2 зр., але страва і нічлїг коштують 2 мілї, отже лишь оден міль зістає, однак як скоро дощ зачне падати, що нераз і цїлий місяць треває, то перестає всякий заробок, так що всякі ощадности на житє не вистануть і така біда. Здоровлю Вас всїх — *Федорко Михаловский*". Той лист є тепер у господаря Семка Флейтуги в Клебанівцї, почта Богданівка та видко на нїм стампілї почт з Куритиби і з Ріо де Жанейро, отже знати, що він правдивий і надійшов з Бразилїї.

— **Нещастна доля собача,** котра аж в пословицю пішла, не все есть така гірка. Такий уже сьвіт тепер, що навіть собакам одним діє ся дуже добре а другим зле. — Так було здавна, тай так мабуть буде і по віки. В Парижи є склепи, в котрих продають одежу для — псів. Найбільший склад собачої тоалети находить ся в славнім Palais Royal. Можна там дістати для псів шуби на мороз і плащі від дощу і пороху, кожушки і візитову тоалету. В плащах тих є кишенї, в котрих виправдї не собаки самі, але їх властителї ховають свої хустинки і білети їзди. Сего року придумали кравцї також біле для собак, батистове біле для здорових собак, а шовкове для „нервових", бо — звістно — при кінци 19-го віку і собаки поробили ся нервові. На собачих сорочках є знак пса, его пана і герб его, (значить пана а не пса), герб чи то власний чи „позичений". Хустинка, котру пес з собою носить, уживають не так до собачого носа, як до заплаканих очий собаки, котрі часом без причини плачуть, хоч їм як добре діє ся. На хустинцї виписане цїле імя — не пса, тілько его властителя. Також по довгих пробах винайдено для псів черевики з кавчуку, котрі пристають цїлком добре до лаби. Таких псів „Босими" вже не личить називати, бо кождий з них є правдивий пан пес. Собачі кравцї заробляють на своїм інтересї великі гроші, бо то лиш богачі дбають так о панів псів і платять готовими грішми. Один консул в Парижи замовив для своїх псів ґальову тоалету, зовсїм таку саму, як лїбериї его льокаїв, і то на весїлє своєї доньки. Коли донька по слюбі вертала до дому, повитали єї панове пси в лїбериях. Инший знов богач ще був вибагливійший і пси повбирав в шовкові убори — також на вінчанє доньки.

— **Померли:** В Липску книгар Филип Реклям, звістний з видавництва своєї „універсальної бібліотеки". Покійний заснував згадане видавництво в 1867 р. і видав 4000 томів. Реклям походив з родини, що вже в третім поколїню займає ся книгарством і видавництвом.

Господарство, промисл і торговля.

— **В товаристві взаімних обезпечень „Дністер" у Львові** побільшив ся стан обезпечень в місяци грудни 1895 р. о 1311 важних поліс і 1,323.103 зр. в. а. обезпеченої вартости. Шкід прибуло в грудни 27 случаїв.

Разом було в роцї 1895 важних обезпечень 31.862 на суму 18,418.258 зр. в. а., — коли в попереднім роцї було 21.942 важних поліс на суму 13,135.138 зр.

Шкід було в тім роцї 444 случаїв, з котрих 441 до кінця року виплачено, а 3 позістали на сей рік до полагодженя. Сума всїх шкід виплачених виносить разом з коштами лїквідациї 110.727 зр. 4 кр. brutto, — три відшкодованя зарезервовані 693 зр. 59 кр. brutto.

Сума премій в роцї 1895 виносить 153.444 зр. 20 кр. — (В роцї попереднім було премій 109.308 зр. 57 кр., а шкід 209 случаїв в сумі 54.515 зр. 87 кр. brutto).

Результат замкненя рахувків цїлорічних буде предложений на Загальних Зборах в маю 1896 р.

Товариство взаімного кредиту „Дністер" числило з кінцем грудня 1895 членів 222 з декларованими уділами 235 на суму 11.750 корон, на котрі вплачено 7952·26 корон.

Позичок уділено 172 в сумі 50.810 корон. З тих позичок припадало до заплати по конець грудня 1895 р. — 25 рат — і всї уже заплачено.

Вкладок щадничих позістало 60 на суму 30.310 корон 4 сотиків.

Оборот касовий виносив 87.185 корон 13 сотиків.

Рахунок приходу і розходу по день 31 грудня 1895:

П р и х і д:

На фонд резервовий .	кор.	436·—	сот.
„ уділи	„	7.952·26	„
„ вкладки до обороту .	„	32.892·06	„
„ рахунок біжучий . .	„	25.132·—	„
„ пожички на скрипти зворот	„	1.252·47	„
„ „ „ векслї . .	„	860·—	„
„ побрані відсотки . .	„	1.740·43	„
„ кошти адміністрациї .	„	187·29	„
З щадницї почтової . .	„	16.732·62	„
Разом	корон	87.185·13	„

Р о з х і д:

На вкладки щадничі звернено	кор.	2.582·02	сот.
„ позички на скрипти .	„	44.830·—	„
„ „ „ векслї . .	„	5.980·—	„
„ кошти адміністрациї .	„	649·58	„
„ процент . . .	„	484·49	„
„ кошти заснованя . .	„	200·30	„
„ рахунок біжучий . .	„	15.002·—	„
До щадницї почтової . .	„	17.212·96	„
Готівка в касї . . .	„	243·78	„
Разом	корон	87.185·13	сот.

Пригадуємо, що Товариство приймає вкладки щадничі до опроцентованя по 5 прц. і просимо о дальші льокациї. — У Львові дня 10 січня 1896. — Від Дирекциї.

ского або нового стиля, 29 днів, значить ся, рік 1896 буде перестунний. Але вже рік 1900 буде після юлїяньского календаря перестунним, більшим о один день, а після григорияньского буде звичайним. Аж за вісїм лїт від сего року буде знов рік перестунний. Тепер новий рік після старого стиля (руский) відбігає від нового року після нового стиля (латиньского) о 12 днів, а від 1900 р. буде вже відбігати о 13 днів і так буде аж до року 2100; в тім же роцї буде відбігати знову о 14 днів і т. д.

Ото маленький примір того, як люди понимають час і як ділять его та яка при тім запутанина. Ще більша запутанина через то, що не всї народи зачинають числити час одинаково. Жиди н. пр. числять від сотвореня сьвіта і кажуть, що від того часу минає тепер 5626 лїт і то єсть рік жидівский, а наш 1896. Тимчасом маємо єгипетскі памятники, котрим більше як 6000 лїт. Турки числять роки від втечі Магомета, Християни числять від рождества Христового і так кождий числить по свому.

Все то численє часу крутить ся около людий і землї. Киньмо-ж тепер оком понад землю в той безмежний простір сьвіта, засїяний мілїонами а мілїонами звізд. Як маленькою, як зовсїм щезаючою єсть наша земля супротив того простору! Подумаймо собі лиш н. пр., що єсть ще инше сонце, не то наше, що єсть звізда Сиріюс, котра єсть віддалена від нас не дальше лиш 160,856.040,000.000 кільометрів! Спробуйте вимовити то число! Вимовити легко: 160 білїонів, вісїмсот пятьдесять і шість тисячів сорок мілїонів — але поняти, яке то віддаленє — ми вже не в силї. Тут вже слабне понятє чоловіка і треба собі инакше помагати: то таке віддаленє, що промінь того сьвітла мусить бічи 8 лїт, 8 місяців і 12 днів, щоби дійшов до нас, хоч промінь сьвітла робить на секунду 315.000 кільометрів або 42.000 миль.

А тепер поставмо питанє: коли наша земля і всї планети кружать около нашого сонця, чи не може бути і так, що цїлий наш сонїчний сьвіт посуває ся якоюсь величезною дорогою в просторі около якогось невидимого далеко більшого сонця як цїлий наш сьвіт? Се не пустий здогад. Суть на то докази, хоч, що правда, дуже слабі, що цїлий наш сьвіт посуває ся кудись в просторі. Коли-ж наша маленька земля дає нам своєю дорогою доокола сонця мірило часу, визначає нам роки, то як величезний мусить бути той рік, котрий би нам могла визначити дорога цїлого нашого сьвіта. Мілїони наших земских лїт суть може лиш годинами, а може навіть лиш мінутами або й секундами того великого року. Часу того ми не в силї поняти нашим умом, здогадуємо ся лиш его. А хто-ж може заперечити, що в тім великім роцї суть і великі пори року? Може бути, що колись цїлий наш сонїчний сьвіт знаходив ся в теплїй порі того року, у великім лїтї, коли була така велика спека, що з цїлого сьвіта була лиш одна величезна мраковина. Може бути, що цїлий наш сонїчний сьвіт переходить тепер в пору осїнну в тім великім роцї і що остаточно перейде в пору студену, у вічну зиму. Хто-ж то відгадає?!

І дурень і мудрий нічого не знає.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Будапешт 11 січня. Парлямент ухвалив значною більшостию титул „президия ради міністрів" і відкинув всї инші внесеня, між ними і внесенє пос. Уґрона, щоби зірвати угодові переговори з Австриєю, позаяк кабінет ґр. Баденїого не єсть конституцийний. Президент міністрів Банфі сконстатував, що конституция в Австриї єсть забезпечена, а з бесїди президента міністрів ґр. Баденїого виходить лиш то, що его кабінет не вийшов з парляменту. Угода буде удержана, бо єсть користна для Угорщини.

Інсбрук 11 січня. Маршалок краєвий заявив в соймі, що завізве послів з полудневого Тиролю, щоби они вступили до сойму.

Льоренсо-Маркез (в полудневій Африцї коло заливу Деляґоа) 11 січня. Приплив тут нїмецкий корабель воєнний „Кондор".

Льондон 11 січня. Ходить чутка, що правительство має розпорядити мобілїзацию другої ескадри корабельної. — З Йоганесберґа в Трансвалїї доносять до бюра Райтера, що там арештовано 22 членів комітету для реформи і яко обжалованих о головну зраду відставлено до Преториї.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**.

Ванни довгі від 13·50, насідові 5·50, дитинні 4·50. Канапки з печами 20 зр., без печий 16. Бідети 5, кльозети комнатні 9 і висше, поручае 13

З. Госцїцкий

Львів, Личаковска ч. 15.

Е. Патрах

в Стрию.

Сталеві плиткі ткацні для ткачів, — кождий ґанґ 6 кр. Плити достарчають ся після цтм. Найслабша нитка не прірве ся **Плити ті заощаджують 6 разів часу а 4 рази роботу.**

Е. Патрах в Стрию. 15

На карнавал!

Шапокляки атласові, шовкові по зр. 5, 6 і 8 поручае фабрика капелюхів і цилїндрів 12

Антін Кафка

(перед тим А. Кожелюжек) Львів Ринок 29. Камениця Андролюго від сторони Єзуїтів Театральна 12.

17

Для

мужчин

При ослабленю мужескім, мій ц. к. упр. **ґальванс електричний апарат,** для власного ужитку з добрим успіхом.

Систем проф. Вольти.

Лїкарскі порученя. Проспект в коперті з маркою 10 кр.

I. Аўґенфельд,

електротехнїк

Відень, IX., Türkenstrasse 4.

Інсерати

(„оповіщеня приватні“) як для „Народної Часописи“ так також для „Ґазету Львівскої“ принимае лиш „Бюро Дневників“ **ЛЮДВИКА ПЛЬОНА,** при улици Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих ґазет.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купуе і продае

всякі ефекти і монети

по курсі даній найдокладнїйшім, не числячи жадної провізиї

Яко добру і певну льокацию поручае:

4% листи гіпотечні коронові
4½% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміовані
4½% листи Тов. кредитового земс.
4½% листи Банку краевого
4% листи Банку краевого
5% облїгациї комунальні Банку крае.
4½% пожичку краеву галицку

4% позичку краеву галицку коронову
4% пожичку пропінацийну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% пожичку угорскої зелїзної дороги державної
4½% пожичку пропінацийну угорску
4% угорскі Облїгациї індемнїзацийні
і всілякі ренти австрийскі і угорскі,

котрі то папери контора виміни Банку гіпотечного всегда купуе і продае

по цїнах найкористнїйших.

Увага: Контора виміни Банку гіпотечного приймае від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цїнні, як також купови за готівку, без всілякої провізиї, а противно замісцеві лишень за відтрученем коштів.

До оферт, у котрих вичерпали ся купони, доставляе нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 9

В житю

нїколи більше

не лучить ся спосібність

лише за 3·50

одержати гарний вибір товарів

10 штук зр. 3·50 **10 штук зр. 3·50**

1 ргіma ремонтоар котвичний, докладно ідучий з 3-лїтною ґваранциєю.

1 ланцушок з іміт. золота, з карабінком і перстінем.

2 перстенї після найновійшого фасону з іміт. золота, з іміт. брилянту. туркусу і рубінів.

2 спинки до маншетів, золото double з патент. спряжкою.

1 брошка дуже гарна, париский фасон,

3 штук спинок до грудий іміт. золота.

Всі ті предмети разом коштують лише 3·50 зр.

Посилка за надісланем готівки. Спроваджувати лише через фірму.

Альфред Фішер

Відень I. Adlergasse.

Великий крах!

Новий Йорк і Льондон не щадили европейского континенту і велика фабрика товарів зі сребра змушена була продати цїлий запас за дрібну цїну роботи. Єсьм уповажнений виконати то порученє. Посилаю длятого кождому слїдуючі предмети лише за **6·60 зр.**

6 штук найлучших **ножів столових** з правдив. англійск. клїнґою.
6 штук америк **патент. вилок срібних** з 1 штуки.
6 „ „ **ложок срібних.**
12 „ „ **ложочок срібних.**
1 америк. **патент. хохля срібна**
1 „ „ **мала хохля до молока срібна.**
2 штук америк. **патент кубків срібних до яєць**
6 „ англійских тацок Віктория
2 „ ефектовних лїхтарів столових. 14
1 „ **ситко до гербати**
1 „ **розпиляч до цукру.**

44 штук разом лише **6·60 зр.**

Всї повисші штуки **(44)** коштовали давнїйше **40 зр.** тепер можна їх набути за найнизшу цїну **6·60 зр.** Американьский патент. срібло есть білим металем, заховуючим срібну барву через 25 лїт, за що ручить ся. Найлїпшим доказом, що оголошене не полягае

на обманї,

зобовязую ся публично, відослати кождому гроші, кому товар не подобае ся, длятого нїхто не повинен занехати спосібности набути **чудного ґарнітуру,** надаючого ся особливо на

гарний подарунок на весїля і инші нагоди

як також для кождого лїпшого дому.

Набути можна лише у

А. ГІРШБЕРҐА

головоï аґенциї сполучених американьских фабрик товарів з патентованого серебра.

Відень, II., Rembrandstrasse 19 Телефон 7114.

Посилка на провінцию за побранем або готівкою.

Порошок до чищеня 10 кр.

Правдиві лише з убочною маркою охоронною (Метали здоровля).

Витяг з листів узнаня:

Фундеи-Румунїя.

Впов. Пане! Прислані товари вдоволили мене цїлком, прошу еще о один цїлий ґарнітур

Франц Дворнїцкий ц. к. жандарм.

AMERIK. PATENT.

Краків

Впов. Пане! Прошу знов о ґарнітур, перша посилка була добра.

Б. Ольшевский ст. учит

Поручае ся 8

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

Бюро дневників і оголошень Л. Пльона у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймае

абонамент на всї дневники по цїнах оригінальних.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.